

2007
GEOGRAPHY - II (Optional)
भूगोल - II (वैकल्पिक)

102004

Standard : Degree

स्तर : पदवी

Nature : Conventional

स्वरूप : पारंपारिक

Total Marks : 200

एकूण गुण : 200

Duration : 3 Hours

कालावधी : 3 तास

Note :

सूचना :

- (i) Answers must be written either in *English* or in *Marathi*.
उत्तरे इंग्रजीमधून किंवा मराठीमधून लिहिली पाहिजेत.
- (ii) Question No. 1 is *Compulsory*. Of the remaining questions, attempt *any four* selecting one question from *each* section.
प्रश्न क्रमांक 1 *अनिवार्य* आहे. उर्वरित प्रश्नांमधून कोणतेही चार सोडवा पण प्रत्येक विभागातून एक प्रश्न निवडून सोडविणे आवश्यक आहे.
- (iii) Figures to the *RIGHT* indicate marks of the respective question.
उजवीकडील अंक संबंधित प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- (iv) Necessary outline-maps will be provided.
आवश्यक बाह्यरेखांकित नकाशे पुरविण्यात येतील.
- (v) Use of Stencil (outline) is allowed.
आऊटलाईन स्टेन्सीलच्या वापरास परवानगी आहे.
- (vi) Number of optional questions upto the prescribed number in the order in which they have been solved will only be assessed. Excess answers will not be assessed.
ज्या क्रमाने निर्धारित संख्येपर्यंत पर्यायी प्रश्नसंख्या सोडविली आहे. तेवढीच प्रश्नसंख्या तपासली जाईल, अतिरिक्त उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- (vii) Credit will be given for orderly, concise and effective writing.
नीटनेटक्या, संक्षिप्त व परिणामकारक लिखाणास श्रेय दिले जाईल.
- (viii) Candidate should not write roll number, any name (including their own), signature, address or any indication of their identity anywhere inside the answer book otherwise he/she will be penalised.
उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतः किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल.
- (ix) In case of any ambiguity, English version will be considered as authentic.
कोणत्याही प्रकारच्या संदेहाच्या स्थितीत, इंग्रजी भाषांतर ग्राह्य समजले जाईल.

P.T.O.

1. Answer *any four* of the following :

खालीलपैकी कोणत्याही चारांची उत्तरे लिहा.

- (a) The South-West monsoons in India.
भारतातील नैऋत्य मान्सून.
- (b) Distribution of surface and ground water in India.
भारतातील भूपृष्ठावरील व भूमिगत पाण्याचे वितरण.
- (c) Location and structure of industries in Maharashtra.
महाराष्ट्रातील उद्योगधंद्यांचे स्थान व संरचना.
- (d) Recent floods occurred in Maharashtra.
महाराष्ट्रातील अगदी अलिकडच्या काळात आलेले पूर.
- (e) Koyana and Killari Earthquakes.
कोयना आणि किल्लारी भूकंप.

www.mpscmaterial.com

SECTION - A

विभाग - A

2. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (a) India-Pakistan space relationship. 10
भारत-पाकिस्तान सीमा संबंध.
- (b) Distribution, causes and impacts of Indian earthquakes. 15
भारतातील भूकंपांचे वितरण, कारणे व परिणाम.
- (c) Location, characteristics and importance of Himalayas. 15
हिमालयाचे स्थान, वैशिष्ट्ये व महत्त्व.

3. Answer the following sub-questions :
खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे लिहा :
- (a) India-China space relationship. 10
भारत-चीनमधील सीमा संबंध.
- (b) Prone zone causes and impact of landslide in India. 15
भारतातील भूस्खलन क्षेत्र, कारणे व परिणाम.
- (c) Characteristics and importance of peninsular rivers in India. 15
भारतातील द्विपकल्पीय नद्यांची वैशिष्ट्ये व महत्त्व.

SECTION - B

विभाग - B

4. Answer the following sub-questions :
खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे लिहा :
- (a) Distribution and characteristics of black soils in India. 10
भारतातील काळ्या मृदेचे वितरण आणि वैशिष्ट्ये.
- (b) Forest types in Maharashtra. 15
महाराष्ट्रातील जंगलांचे प्रकार.
- (c) Distribution and Production of iron-ore in India. 15
भारतातील लोहखनिजाचे वितरण व उत्पादन.
5. Answer the following sub-questions :
खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे लिहा :
- (a) Distribution and characteristics of laterite soils in India. 10
भारतातील जांभा मृदेचे वितरण व वैशिष्ट्ये.
- (b) Agro and social forestry in India. 15
भारतातील कृषि व सामाजिक वनिकरण.
- (c) Types and distribution of coals in India. 15
भारतातील कोळशाचे प्रकार व वितरण.

www.mpscmaterial.com

SECTION - C

विभाग - C

6. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (a) What is green revolution ? Assess its impact on agricultural development. **10**
हरित क्रांती म्हणजे काय ? तिचे कृषि विकासावरील परिणामांचे मूल्यमापन करा.
- (b) Examine the development of cotton textile industry in India. **15**
भारतातील सुती वस्त्रोद्योग विकासाचे परीक्षण करा.
- (c) Development and importance of Railway in India. **15**
भारतातील रेल्वेचा विकास व महत्त्व.

7. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (a) Livestock resource of Maharashtra. **10**
महाराष्ट्रातील पशुधन.
- (b) Distribution and growth of sugar industry in Maharashtra. **15**
महाराष्ट्रातील साखर कारखान्यांचे वितरण व वाढ.
- (c) Types of tourism and its development in India. **15**
भारतातील पर्यटनाचे प्रकार व त्यांचा विकास.

P.T.O.

SECTION - D

विभाग - D

8. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

(a) Sex composition in India.
भारतातील लिंग संरचना.	10
(b) Problems of Indian cities.
भारतीय शहरांच्या समस्या.	10
(c) Hill and tribal Area Development in India.
भारतातील डोंगर आणि आदिवासी क्षेत्र विकास.	10
(d) Causes and impact of air pollution in India.
भारतातील हवा प्रदूषणाची कारणे व परिणाम.	10

9. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

(a) Growth of population in India.
भारतातील लोकसंख्या वाढ.	10
(b) Pattern of Rural settlements in India.
भारतातील ग्रामीण वस्त्यांची प्रारूपे.	10
(c) River basin development in India.
भारतातील नदी खोरे विकास	10
(d) Environmental degradation and Management in India.
भारतातील पर्यावरणाचा न्हास व व्यवस्थापन.	10

- o O o -